

115. Modernisering beslagverboden: gaat het dan toch gebeuren?

J.M. VELDHUIS

Op 7 juni jl. startte de internetconsultatie van het Wetsvoorstel tot herziening van het beslag- en executierecht ('Wetsvoorstel').¹ In deze column bespreek ik de opvallendste wijzigingen.

Onderdeel van het Wetsvoorstel is de eerder op deze plek besproken modernisering beslagverbod roerende zaken.²

Modernisering beslagverbod

Het probleem met de huidige regeling van het beslagverbod roerende zaken (artikelen 447 en 448 Rv) is dat deze stamt uit 1838. Deze regeling voldoet niet meer aan de maatstaven die de huidige maatschappij stelt aan een menswaardig bestaansminimum³ en zowel de praktijk en als de politiek waren eensgezind dat deze regeling dringend moet worden gemoderniseerd. Na de sluiting van een eerdere internetconsultatie op 15 maart 2015 bleef het echter oorverdovend stil.⁴

Dat de modernisering beslagverbod roerende zaken wordt meegenomen in de herziening van het beslag- en executierecht is op zich positief nieuws, maar betekent ook dat er voor de tweede keer een internetconsultatie plaatsvindt over dit onderwerp. Niet duidelijk is wat er is gedaan met de reacties van de eerdere internetconsultatie. Het is dus nog maar de vraag of deze tweede internetconsultatie toegevoegde waarde heeft en niet enkel tot onnodige vertraging leidt.

Bankbeslag

Het Wetsvoorstel introduceert een nieuwe regel die het mogelijk maakt dat een deurwaarder voorafgaand aan een bankbeslag bij de bank kan informeren of de bank 'geldmiddelen voor die schuldenaar onder zich heeft'. De bank moet deze vraag 'onverwijld' beantwoorden.⁵ Voorwaarde is wel dat de voorzieningenrechter verlof heeft verleend om

conservatoir bankbeslag te leggen of dat de schuldeiser in bezit is van een executorialie titel.

Dit lijkt me nuttig. Op die manier wordt voorkomen dat onnodig beslag wordt gelegd en dat de schuldenaar met onnodige kosten wordt opgezadeld. Omdat het niet de bedoeling is dat schuldenaren snel hun geld opnemen of overboeken, mag de bank hen pas informeren nadat het beslag is gelegd.

Op basis van de wettekst zou je denken dat de bank moet verklaren als er een positief saldo is. Bij een negatief saldo houdt de bank immers geen geldmiddelen voor de schuldenaar onder zich. Maar de toelichting rept over dat de bank moet verklaren of de schuldenaar een bankrekening aanhoudt bij die bank. Bij bankbeslag wordt beslag gelegd op de vordering die de schuldenaar op de bank heeft. Het lijkt me dan ook goed om de wettekst aan te passen om onnodige onduidelijkheid – en daarmee procedures – te voorkomen.

Beslagvrije bedrag bij bankbeslag

In de praktijk wordt de beslagvrije voet geregeld omzeilt door bankbeslag te leggen naast of in plaats van bijvoorbeeld loonbeslag. Hierdoor kunnen schuldenaren in de financiële problemen komen en kan het voorkomen dat zij zelfs geen geld overhouden om eten meer kopen. Dit is onwenselijk en om dit in de toekomst te voorkomen, regelt het Wetsvoorstel dat ook bij bankbeslagen ten laste van natuurlijke personen een beslagvrij bedrag geldt. Op die manier blijft er een minimum aan leefgeld over.⁶

De deurwaarder bepaalt de hoogte van het leefgeld aan de hand van de leefsituatie van de schuldenaar en vermeldt dit beslagvrije bedrag in het beslagexploot.⁷ De bank weet dus welk bedrag niet onder beslag valt en waarover de schuldenaar vrij moet kunnen beschikken.

1 <https://www.internetconsultatie.nl/herzieningbeslagenexecutierecht>. De internetconsultatie loopt van 7 juni 2018 tot en met 20 juli 2018.

2 J.M. Veldhuis, 'Modernisering beslagverboden: een utopie?', «BER» 2017/5, p. 33-34.

3 Memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet d.d. 16 december 2014, p. 2, <https://www.internetconsultatie.nl/moderniseringbeslagverbod/details>.

4 <https://www.internetconsultatie.nl/moderniseringbeslagverbod/details>.

5 Artikel 475aa Rv nieuw.

6 Artikel 475a lid 5 Rv nieuw.

7 Artikel 475 lid 1 sub g Rv nieuw.

Verklaringstermijn verkort

Het wetsvoorstel verkort de termijn, die een derdebeslagene heeft om een verklaring af te leggen, verkort van vier naar twee weken nadat het beslag is gelegd.⁸ Ook dit lijkt me een welkome ontwikkeling. De beslaglegger heeft sneller duidelijkheid of het beslag doel heeft getroffen. Wellicht is het ontbreken van verhaalsmogelijkheden reden om toch nog een minnelijke regeling af te spreken in plaats van het voeren van een gerechtelijke procedure. De derdebeslagene heeft weliswaar minder tijd om te verklaren, maar dat lijkt me geen probleem.

Opvallend is het nieuwe lid dat aan artikel 476a Rv wordt toegevoegd.⁹ Dit lid regelt in dat toch een verklaringstermijn van vier weken moet worden gehanteerd als de schuldenaar dit binnen twee weken na datum beslaglegging schriftelijk aan de derdebeslagene verzoekt. Uit de memorie van toelichting blijkt niet waarom deze verlengingsmogelijkheid wordt opgenomen en het nut belang van deze bepaling ontgaat me. De derdebeslagene heeft de medewerking van de schuldenaar immers niet nodig om te verklaren en

ik zie niet in wat het gerechtvaardigd belang van de schuldenaar zou kunnen zijn.

Aktie

Alleen al vanwege het opnemen van de modernisering beslagverbod roerende zaken moet er haast worden gemaakt met het Wetsvoorstel. Voorkomen moet worden dat het Wetsvoorstel niet hetzelfde lot is beschoren als het voorontwerp modernisering beslagverbod roerende zaken uit december 2014, waarvan sinds 15 maart 2015 tot de start van de huidige internetconsultatie niets meer werd vernomen. Kortom, voortvarendheid is vereist, zodat na 180 jaar het beslagverbod roerende zaken eindelijk wordt aangepast aan de eisen van de huidige tijd.

Over de auteur

Jeroen Veldhuis

Advocaat bij Visser & Van Solkema Advocaten te Amsterdam

⁸ Artikel 476a lid 1 Rv nieuw.

⁹ Artikel 476a lid 3 Rv nieuw.